1939 ий 15 АВГУСТ № 70 (569) Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

XXV Международный Юношеский Кечым у сеҥымаш-шамыч дене вашлияш

Чыла элласе шемер молодежь кажне ийын Международный Юношеский Кечы м—империалистический война ден фашизм ваштареш, мир верч, социализм верч чыла элласе шемер молодежын кучедалме кечыжым пайремла.

Шемер молодежын тиде боевой пайремже вашке ынде шуэш. Тиде кечылан кызытак ямдылалташ тӱҥалаш кӱлеш. Августышто открытый комсомольский собраний-шамычым эртараш, тушак XXV Международный Юношеский Кече нерген докладым обсудитлаш да тиде пайремым эртарыме шотышто конкретный мероприятийшамычым наметитлаш.

Тиде пайремлан сайын ямдылалташ — значит чыла комсомолец-шамычым да пӱтынь молодежым ВКП(б) XVIII с'ездын решенийжешамычым шуктымашке умбакыжат мобилизоватлаш. Международный Юношеский Кечылан ямдылалтмаш — парадный речь дене да дутый обязательство-шамычым налме дене гына ынже эрте, а практический задача-шамычым шуктымаш дене кылдалтше.

Мемнан республикысе комсомолын государственный ден хозяйственный пашаште участвоватлымыжын ятыр опытше уло. Комсомолец-шамычым хозяйственный пашаште эше утларак активно участвоватлымашке мобилизоватлаш—Международный Юношеский Кечылан ямдылалтмашым теве мо дене означеноватлыман.

Заводлаште да предприятийлаште комсомольский организаций-шамычлан молодежь коклаште Кумышо Пятилетка Планым шуктымаш верч социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шараш. Родиналан у производственный подарок-шамычым ямдылаш кӱлеш.

Колхозлаште да МТСлаште комсомольский организаций-шамыч колхозын да МТС-ын практический пашаштыже кугу полышым оказатлышаш улыт. ВКП(б) ЦК майский Пленумын решенийже-шамычым умылтарымаш да молодежым тиде решений - шамычым шуктышлан мобилизоватлаш, колхозный общественный животноводствым разививатлымаште активно участвоватлаш. Икияшым поген налмаште, кылтам шиймаште, государствылан киндым сдатлымаште, ӱдымӧ кампанийым сайын эртарымаште, кормым силосоватлымаште да моло вереат комсомолец-шамыч ончыл радамышште лийшаш улыт.

Молодежын боевой пайремжылан ямдылалтме ден пырля комсомольский организаций-шамыч шемер-шамычын депутатыштын местный Советлашкышт сайлымашлан ямдылалтмаште агитационно-массовый пашам кумдан шараш обязан улыт. Избирательный участкылашке эн сай комсомолец-шамычым агитаторлан, беседчиклан ойрыман, нунылан конкретно полшыман.

Международный Юношеский Кечылан ямдылалтмаш моткоч сложный международный обстановкышто эртаралтеш. Фашистский агрессор-шамыч эре утларак да утларак войнам шараш тыршат. Испанийын, Австрийын, Чехо-Словакийын, Албанийын калыкышт германский ден итальянский фашизмын жертвышт лийыныт. Японский военщина китайский калыкым кок ий утла грабитла. Озверелый фашизм войнашке Советский Союзым шупшаш тырша.

Мланна гениальный вождь Сталин йолташын ойлымыжым эреак шарныман: „Мемнан уло калыкым военный нападенийын опасностьшо ончылно мобилизационный ямде улмо состоянийыште кучаш кӱлеш, чтобы нимогай „случайность" да мемнан внешний тушман-шамычын нимогай фокусышт мемнам ямдылалтын шудымашеш авырен ынышт керт".

Теве молан XXV Международный Юношеский Кече вашеш военно-оборонный ден физкультурный пашам утыр виянгдыман. Родиналан у подарок-шамычым — шӱдӧ дене у стрелок, гранатометчик, мотоциклист, планерист, парашютист, значкист-шамычым ямдылаш кӱлеш. Осоавиахим организацийым пеҥгыдемдаш, Пашазе - Кресаньык Йошкар Армий ден Военно-Морской Флотыш шуышаш призывлан образцово ямдылалташ—комсомол ончылно кугу паша.

Молодежын боевой пайремже вашеш интернациональный воспитанийым утларак саемдыман. Молодежь коклаште международный положений нерген лекцийым, беседым, докладым, выставкым организоватлаш, МОПР ячейка-шамычын пашаштышт конкретный полышым оказатлаш.

Международный Юношеский Кечым у сеҥымаш-шамыч дене вашлияш — комсомольский организаций-шамыч ончылно теве задача.

Стройтрестын кумышо строительный участкыштыже кажне кечын газетым йӱкын лудмаш эртаралтеш. Снимкыште: табельщик Тарасов кечывал каныме жапыште местный Советлашке сайлыме нерген Положенийым лудеш. Фото М. Чуршуковын.

Активный подписчик

Шибаков Алексей Максимович Кумышо Пятилетка Заемлан (кокымшо ий выпуск) 50 теҥгелан подписалалтын да оксажымат тунамак тӱрыс тӱлен.

— Мемнан элын, — ойла Алексей Максимович Шибаков йолташ,—обороноспособностьшым эше чот пеҥгыдемдашлан мый тиде 50 теҥге оксам куанен пуэм.

В. И. Шибаков.

„Мочан марий" колхоз, Йошкар-Ола район.

* * *

Йошкар-Ола музыкально-театральный училищыште тунемше ден туныктышошамыч у заемлан куанен чыланат тылзаш пашадаргыч подписатлалтыныт.

Потапов.

17015 ТЕҤГЕЛАН ПОДПИСКА

Заемлан подписка утларак да утларак шарла. Руско-Кукморский ял совет мучко (Йошкар-Ола район) заемлан подписка 17015 теҥгем составлятла. Тужечын колхозник-шамыч 9.315 теҥгелан, ялысе интеллигенций 970 теҥгелан да марпромсоюз системын Суртовский „Химик" артельын пашаеҥышт 6730 теҥгелан подпискым ыштеныт. **В. Ш.**

Заемым шарымаште Кужмарий больница Роҥго больница дене соцсоревнований договорым ыштеныт ыле. Соревнованийым Кужмарий больница сеҥен. Тыште заемлан подписка дене чыла пашаеҥ - шамычым охватитлыме. Чылаже 1550 теҥгеаш подпискым погымо.

Т. Таныгин.

Заемлан оксам вигак тӱлат

Кумышо Пятилетка Заемлан (кокымшо ий выпуск) подпискым погымаште комсомолец-шамыч ончыл верым налын шогат. „Родина" колхозышто (Роҥго район) кажне комсомолец 60 теҥге гыч подписатлалтыныт. Комсомольский организацийын секретарьже М. В. Козырева йолташ 60 теҥгелан подписатлалтын да оксажымат тунамак тӱрыс тӱлен. Тыгак молат 10—20 теҥге гыч тӱленыт.

Козырева Зоя.

* * *

„Чевер ӱжара" колхозысо (Шернур район) колхозник-шамыч у заемлан кугу куанымаш дене 2150 теҥгелан подписатлалтыч.

И. Росляков.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

ГРАЖДАНСКИЙ ВОЗДУШНЫЙ ФЛОТЫН АКАДЕМИЙЖЕ

Москваш Гражданский воздушный флотын Академийже создатлалтеш. Тудо авиалиний эксплоатаций дене инженер-шамычым, самолет да мотор-шамыч технический эксплоатаций дене инженер - механикшамычым, аэродромым да надземный сооружений строительство дене инженер-шамычым ямдылаш тӱҥалеш.

Академийыште занятий 1 ноябрь гыч тӱҥалеш.

ЛЕНИНГРАДЫШТЕ ЗАЕМЫН УСПЕХШЕ

12 августышто Кумышо Пятилетка Заемлан (кокымшо ий выпуск) подписка Ленинград мучко 404 млн. 157 тӱжем теҥгеш шуын.

Кодшо ий дене таҥастарымаште максимальный подписка 49.580 тӱжем теҥгелан утларак.

Абхазский АССР столицын Сухуми оласе Ленин уремже.

ХРОНИКА

11 августышто СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. И. Калинин йолташ Америкысе Соединенный Штат - шамычын шкенжын верительный грамотыжым вручитлыше чрезвычайный да полномочный посолжо г-н Лауренс Штейнгардтым приниматлен.

АВИОМОДЕЛИСТ-ШАМЫЧЫН 13-шо ВСЕСОЮЗНЫЙ СЛЕТШО

Константиновкеш (Донбасс) 12 августышто авиомоделист - шамычын 13-шо Всесоюзный слетшо почылтын. Тушко 250 утла участник толыныт. Слет 8 кече шуйна.

КУГУ ПРОИЗВОДСТВЕННЫЙ СЕҤЫМАШ

КАМЕНСК (Челябинский область). 10 август вашеш йӱдым Уральский алюминиевый завод кугу производственный сеҥымашым ыштен. Глиноземный цех, технический процессым завершитлымеке, первый тонна - шамыч уральский гидратым (алюминиевый окисым вӱд дене химический уштарымаш, тудын мӧҥгӧ тужечын чистый метал извлекатлалтеш) пуэн.

30

ВЛКСМ ПЕРВИЧНЫЙ ОРГАНИЗАЦИИ-ШАМЫЧЛАН ПОЛЫШЫМ ПУМАН

ВКП(б)-н XVIII с'ездшын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийышт негызеш первичный комсомольский организаций-шамыч комсомольский пашам тӱҥ гычак перестроитлышаш улыт ыле. Нине решений-шамыч лекмылан шагал огыл жап эртен. Но посна комсомольский организаций-шамыч комсомольский пашам але мартеат перестроитлен огытыл.

Теве „Красный Октябрь" колхоз (Пектубай район) пеленсе комсомольский организаций июнь тылзе гыч нимогай пашам огеш ыште. А тиде жапыште комсомольский организаций ончылно пеш серьезный задача-шамыч лийыныт: урожайым кӱчык срокышто йоктарыде поген налмаш, уборкышто социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шарымаш, политико-массовый пашам сайын шындымаш да у заемым шарымаш. Комсомольский организаций нине задача деч ӧрдыжеш кодын. Тиде жапыште ик комсомольский собраният лийын огыл. Посна комсомолец-шамыч кум тылзе дене членский взносым тӱлен огытыл. Тиде шотышто эн первояк ВЛКСМ организаций секретарь В. Г. Рыков йолташ титакан. Тудо июнь тылзышште отпускыш каен да организацийыш толын тошкалын огыл. Чыла комсомольский дела-шамычым шондыкешыже мӧҥгышкыжӧ наҥгаен. Кызытат туштак, ӱшандыме верыште „аралалтеш". Комсомольский дела комсомольский организацийлаште кузе аралалтыт, могай состоянийыште, ВЛКСМ райком огеш шинче. Рыков йолташ комсомольский дела дек бездушно, комсомолецла огыл относитлен.

Комсомольский организаций огеш куш, иземеш веле. Организацийыште 12 комсомолец шотлалтын гын, кызыт 8 комсомолец веле кодын.

Тыгак Курлакский территориальный комсомольский организацийыште (секретарь Голомидов), Сталин лӱмеш колхоз пеленсе (секретарь Самоделкин) комсомольский организаций-шамыч пашам пеш начарын шынденыт. Самоделкин йолташ арака йӱмаш дене веле заниматла. Райфо пеленсе ВЛКСМ организацийыште апрель тылзе деч вара комсомольский собраний лийын огыл.

Тиде факт-шамыч ВЛКСМ Пектубай райкомын комсомольский организаций-шамыч дене йӧршеш ситыдымын руководитлымыжым ончыкта. **М. Т.**

Еласал районын передовой колхозласе первичный комсомольский организаций-шамычын секретарьышт. Шола гыч первый ряд: Максим Горький лӱмеш колхоз гыч А. Н. Акостин, „У жерӓ" колхоз гыч В. С. Беляев, „10 лет МАО" колхоз гыч В. Я. Симолкин. Кокымшо ряд: „Клевер" колхоз гыч Е. А. Никифоров, „Гений" колхоз гыч А. М. Лысов, „Челюскин" колхоз гыч Н. Ф. Ямолкин.
Фото А. Овечкинын.

Актив дене пашам сайын ышташ

Комсомольский актив дене пашам сайын ыштен толмаш, нуным большевистский деловитость духеш воспитатлымаш — комсомольский пашан успехшым решатла. Комсомольский организаций-шамыч ончылно шогышо задача-шамычым успешно шуктымаште актив кугу рольым модеш. Активист-шамыч уло комсомольский организацийым, чыла комсомолец-шамычым партий ден правительствын решенийыштым шуктымашке мобилизоватлышаш улыт.

ВЛКСМ Пектубай райкомын секретарьже Аппанасенко йолташын ойлымыжо почеш актив дене пашам начар огыл ышталтеш манын шонет. Тудо—„комсомольский организаций-шамычын секретарьышт дене тылзеш кок гана совещанийым эртарена, пленумын членже-шамычлан поручений пуэна"—манын ӱшандара. А ВЛКСМ организаций-шамычын секретарьышт дене мутланымаш гыч вес семын коеш.

Теве „Красный Октябрь" колхоз пеленсе комсомольский организаций секретарьын заместительже Пуртов йолташ тыге ойла: „Рыков йолташын отпускыш каймыжлан вашке кум тылзе шуэш, но мыйым ик ганат совещанийыш ӱжыктен огытыл."

Тыгак пленум член-шамыч дене паша сайынак огеш ышталт. Е. В. Соколова нимогай пашам огеш ыште. Тудо комсомольский собранийыш огеш кошт, колхозный пашашкат ок лек. А тидын нерген ВЛКСМ райком ик ганат обсуждатлен огыл. Посна комсомольский организаций-шамычын секретарьышт пашам начар ыштат. Теве Шабалин („Красный кустарь" колхоз), Гусева („Маяк" колхоз) шкештак заемлан подписатлалтын огытыл. Пашам сайын ыштыше комсомолец-шамычат ятыр улыт. Ефремова—избачка, Шулагин—агитколлективын руководительже комсомольский пашам сайын ыштат. Но нине йолташ-шамычын сай паша опытыштым передатлыме огыл. **М. Д.**

КЕҤЕЖ КАНЫМАШЫМ СИТЫДЫМЫН ОРГАНИЗОВАТЛЫМЕ

ВЛКСМ Маробком 11—13 августышто райкомол-шамычын пионер отдел дене заведующийыштын совещанийжым эртарыш. Совещанийыште Роҥго, Шернур да Кырык-Марий районлаште пионерский лагерьыште огыл улшо йоча-шамычын кеҥеж канышыштым кузе организоватлыме нерген отчетым колыштмо.

Роҥго районышто тений йоча-шамычын кеҥеж канышыштым пеш начар организоватлыме. Икмыняр пионер-шамычлан лагерьым организоватленытат, тидын дене успокоитлалтыныт, а лагерьыште огыл улшо йоча-шамычлан культурный, весела канышым организоватлымашым кӱлешлан шотлен огытыл. Санденак йоча-шамыч культурно каныме олмеш, кузе моштат туге жапым эртарат. Нунын дене нимогай живой, увлекательный паша ок ышталт. Районышто форпостымат организоватлыме огыл. Улыжат 7 пионерский отряд улмаш, тужечын лач Великополь ял совет „Пашазе" колхозышто гына ик отряд пашам ышта. Вожатый Петухов йолташ ерыш походым организоватлен, пионерский сбор эреак лиеда, пионер-шамыч уржа вуйым погеныт, пырдыж газетым лукташ полшат. Районышто моло отрядше кузе пашам ыштат, райкомол ок пале. Пионер отдел дене заведующий Мокосеева йолташ июнь деч вара нигушкат лектын огыл.

Шернур районышто—чылаже 34 пионерский отряд уло. Тыжечын кызыт 15 отрядше пашам ышта. Тунемме ий пытымекак Мустай, Куп-Сола да Сердеж неполный средний школа пеленсе пионерский отряд-шамыч типографийыш, МТС-ыш, радиоузелыш да моло вереат экскурсий дене миеныт. Йоча-шамычын районысо олимпиадыжым эртарыме. Тылеч посна ятыр форпостым организоватлыме. Тиде районышто йоча-шамычын кеҥеж канышыштым сайракын организоватлыме, но тыштат але ситыдымаш-шамыч улыт. Пионер-шамыч коклаште антирелигиозный, оборонный паша ок ышталт, пионер радамын кушмашыже ок кой.

Тыгак Кырык-Марий районыштат тиде пашам сайын организоватлыме огыл. Тиде иктым ойлат: южо райкомол-шамыч йоча-шамычын кеҥеж канышыштым сай организоватлышаш верч тыршен огытыл. **Мирон Чойн.**

Пектубай районышто пионерский пашам начар шындыме

Владимир Ильич Ленин йоча-шамычым коммунистически воспитатлымашлан моткоч кугу значенийым придаватлен. Нунын нерген кажне кечын заботитлен. В. И. Ленин молодежым коммунистический духеш воспитатлыме нерген РКСМ III с'ездеш шкенжын бессмертный речьыштыже раш ончыктен.

Иоча-шамычын эн лишыл другшо да учительже Иосиф Виссарионович Сталин йоча-шамычым коммунистически воспитатлыме шотышто, йоча-шамыч гыч родинан пламенный патриотшо-шамычым, большевистский закалкан, дельный, настойчивый да самоотверженный айдеме-шамычым воспитатлыме шотышто пеш шуко заботитлен да эреак заботитла.

Надежда Константиновна Крупская пионер-шамычлан возымо письмаштыже пионер-шамычын школа деч ӧрдыштӧ общественный пашам ыштыме нерген, кеҥеж канышым культурно эртарыме нерген сай указанийым пуэден. Но тиде указаний-шамычым южо пионерский пашаеҥ-шамыч пеш начарын шуктен толыт.

Теве Пектубай районышто кеҥежымсе оздоровительный мероприятийым кӱлеш семын организоватлен огытыл. Пионерский организаций-шамыч кеҥеж жапыште нимогай пашамат огыт ыште.

ВЛКСМ Пектубай райкомын пионер отдел дене заведующийже Яровиков йолташ кеҥежымсе оздоровительный мероприятий нерген кугу планым ыштен. Но тиде планым шуктен толашлан вожатый-шамычым мобилизоватлен огыл. Планын ик пунктшат тичмашын шукталтын огыл.

Кеҥеж жапыште пионерский лагерь гоч 125 пионерым канаш колтымо олмеш 50 пионер веле миен. План почеш 23 школлаште да 11 кугу колхозлаште пионерский отрядым организоватлышаш ыле. Но тиде книга ӱмбалне гына коеш. А практически, нине пионерский отрядыште пионер-шамыч дене нимогай пашат огеш ышталт. Вет кеҥеж жап пионер-шамыч дене физкультурный модыш-шамычым, оборонный значок-шамычлан нормым сдатлымашым, экскурсийым, коллекций-шамычым, гербарий погымашым организоватлашлан эн сай условий улеш. Яровиков йолташ, неповоротливостьшылан кӧра, тиде условийым использоватлен огыл. Кеҥеж жапыште пионер-вожатый-шамыч дене нимогай паша ышталтын огыл. Шуко вожатый-шамыч пионер-шамычым произвольный судьбашке кудалтен коденыт. Теве Пектубай средний школышто (вожатый Шадрина), Танерский начальный школышто 28 пионер (вожатый П. М. Садовин) да моло южо школлаштат пионер-шамыч кузе моштеныт, жапым туге эртареныт. Тиде факт тений веле огыл, кажне ийынак лиеш, но пионер отдел тышечын нимогай выводым ыштен огыл. Крупская йолташ тыге возен: „Кеҥеж канышым йоча-шамычлан сайын, веселан организоватлымаште школлан организатор лийман." Но Пектубай районышто тиде мӧҥгешла. Шуко школлаште пионерский паша учебный ий тӱҥалмаш гыч пытымеш веле ышталтеш. А варажым пуйто нунын пашашт огыл.

Яровиков йолташ пионерский пашам самотекыш кудалтен. Садланак посна пионер-шамыч велым хулиганитлымаш, пел йӱд марте коштмаш да емыш шолыштмаш факт-шамыч уледат.

Яровиков район мучко кунар пионерский отряд, кунар пионер-шамыч улыт огеш шинче. Адак пашаште активностьшат шагал, поворотливый огыл.

Пашаеҥ шотышто Максим Горький возен: „Йоча-шамычын тыгай еҥ-шамыч воспитатлышаш улыт, кудо у тӱнян ончычсылык строительже-шамыч дене обращатлымаште великий терпений ден чуткий осторожностьым, йоча-шамыч дек моткоч кугу йӧратымашым требоватлыше тиде пашаш шкеныштын природышт денак шупшылт шогат."

Вашке советский икшыве-шамыч у вий дене тунемаш тӱҥалыт. Нуно у тунемме ий тӱҥалме годым каникул жапыште ыштыме пашаштым итоглат. Но Пектубай райкомолын пионер отдел дене заведующийже пионер-шамыч кузе каненыт, посна пионер-шамычшыже испытанийлан кузерак ямдылалтыт, огеш шинче.

Яровиков йолташ нине серьезный ситыдымаш-шамычым ушыш налын кызытак пионерский пашаште кугу переломым ыштышаш. ВЛКСМ райкомын бюроэшыже районысо пионерский пашан состоянийже нерген ӱчыкыдын колышташ кӱлеш.

ВЛКСМ Обкомын пионер отдел дене заведующийже Бахтин йолташат кӱлеш полышым пуэн огыл. **Мих. Толстухин.**

РЕЛИГИОЗНЫЙ ПРЕДРАССУДОК ДЕН СУЕВЕРИЙ КОЛХОЗ-ШАМЫЧЛАН ВРЕДИТЛАТ

Колхозник—ударник-шамычын первый Всесоюзный С'ездыште Сталин йолташ ойлен: „Зажиточный колхозник лияшлан ынде икте гына кӱлеш — колхозышто пашам честно ышташ, трактор ден машиным правильно использоватлаш, пашазе вольыкым правильно использоватлаш, мландым правильно обрабатыватлаш, колхозный собственностьым аралаш".

Колхозный стройын кушмашыже да пеҥгыдеммашыже колхозник-шамычын пашаштыже общественный трудын удельный весше да колхозник-шамычын потребностьыштым удовлетворитлымаш кечын кушмашым, а личный озанлыкын удельный весше постепенно иземмашым требоватла.

Колхозный крестьянствын интересыштым арален, ВКП(б) ЦК-н майский Пленумжо, „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" решенийым луктын, ял озанлык артель Уставыште улшо извращатлымашым осуждитлен. Тиде решений колхоз-шамычын илышыштыже кугу политический событий улеш, тудо социалистический собственность ӱмбак кержалтыш тыршыше, колхозник лӱм дене леведалтын колхоз шотеш илаш тыршыше-шамыч ваштареш направитлыме.

Тиде Постановленийыште колхозыш „колхозлан тушман улшо, шалатыме кулачествын кодшышт дене заноситлыме частно-собственнический буржуазный тенденций проникноватлыме" нерген каласыме.

Тиде частно-собственнический буржуазный тенденций-шамыч чӱчкыдынак религий дене леведалтыт.

Реакционный духовенство сектант-шамыч ден пырля колхозный производствым кӱрлшаш цель дене религиозный пережиткым, суеверий ден тӱрлӧ обрядлан использоватлат: колхозный крестьянствын кумда массышкыже влиятлен, нунын коклаште религиозный идеологийым, обряд ден суеверийым ылыжташ да пеҥгыдемден кодаш тыршат.

Кызыт, кунам ялыште крестьянский озанлыкын основной формыжо кооперативно-колхозный форма улеш, церковник - шамыч южо вере озанлыкын тиде формышкыжо приспособитлалташ тыршат. Поп-шамыч тыге рассуждатлат: „Колхоз шотеш илаш тӱҥалаш да черкым „колхозный черке" манмашке савыраш ок лий мо?"

Церковник-шамыч чыла мерым приниматлат: массым шке векышт шупшаш да нуно тиде шотышто заочно креститлымашым, тойымашым да венчатлымашым аптраныде эртарат. Поп-шамыч яллаште кудалыштыт да молебствийым, йоча-шамычым шке деран креститлымашым ыштылыт; тиде „поп—передвижка" манме улыт.

Марийский республикыштат ятыр шемер-шамычын сознанийыштыт религиозный пережиток-шамыч але улыт.

Але мартеат шуко верующий-шамыч религиозный пайремым пайремлат; тӱрлӧ обряд-шамычым эртарат; колышым тояш, креститлаш, венчатлаш поп-шамычым приглашатлат. Кушто антирелигиозный пропаганда лушкыдын шындыме гын, тушто религиозный пережиток-шамыч утларак виян улыт.

Ежово селаште (Йошкар-Ола район) традиционный пайрем гыч иктыже—Иван Купала—шотлалтеш.

Тыге, але Иван Купала пайрем деч ик кече ончыч Ежово селашке витле километр гыч да торарак гычат верующий - шамыч толыт: нуно юмылан сӧрымӧ жертвым—кӧ шорыкым, кӧ тагам але презым, адак межым, муным, шке мӧҥгысӧ производствыштым да молымат кондат. Тидыже чыла, мутат уке, поп кидыш логалын, тудо чыла тидым тунамак спекулятивный ак дене ужала да кечылан 400—500 теҥге дене оксам налеш.

Вольык дене спекулироватлымаште разоблачитлалтме деч лӱдын, Заготскотын верысе пашаеҥыштын бдительностьышт уке дене пайдаланен да Заготскотлан ик тонна шылым сдатлыме нерген устный келшымашым ыштен, „отец—Николай" шке „обязательствыжым" темаш пижын. Тиде жапыштак тудо тугай мутымат колташ монден огыл: пуйто тудо, духовный отец, государство ончылно кугу обязанностьым шукта... конвенционный ак дене вольыкым Йошкар-Ола Заготскотлан сдаватла...

Верующий - шамыч коклаште мланем „1-й Май" колхозын (Роҥго район) колхозникше Майшанов Иваным да „Броневик" колхоз гыч (Морко район) ик колхозникым ужаш логалын, кудо черкыш колхозный имне дене шке жертвыштым конденыт, колхозышто пашам коден толыныт да шке пеленышт моло еҥ-шамычым ӱжын конденыт.

„Путь к социализму", „Урожай", Киров лӱмеш, (Йошкар-Ола район) колхозлаште ятыр колхозник-шамыч 30-шо июнь гыч 8 июль марте колхоз пашашке лектын огытыл.

Киров лӱмеш колхозышто колхозник-шамыч коклаште религиозный пережиток поснак пеҥгыдын кучалтеш. Колхоз председатель И. М. Юричевын ватыже единоличница, евангелист - шамыч сектыште шога. Сектант-шамычын колхозникшамыч ӱмбак влиятлымыштлан кӧра колхозын государственный обязательство да платеж дене кугу задолженностьыло уло. Тиде колхозышто ӱарня кечылаште колхоз председательын попустительствыже дене верующий-шамыч 6 имне дене 4 кече годым кудалыштыныт, тошто обычайым эртареныт.

„Путь к социализму" колхозыштат (Юшково село) тыгаяк положений. Садланак Йошкар-Ола районышто тиде колхоз государственный заданийым темымаште эн пытартыш верыште шога.

1939 ий шошым Княжна селаште пожар лийын. Пожарым йӧртымаште активно участвоватлыме олмеш, верующий-шамыч пожар йӧрташлан кидеш муно дене иконым кучен пожар йыр рӱзен курыштальыч. Пожар кумдан шарлен шуктымеке пошкудо ялла гыч толын шуышо колхозник-шамыч да оласе пожарный команда гына пожарым йӧртеныт.

Верующий-шамыч коклаште але крестителымаш юла кодын, а поп тиде обряд деч кугу доходым налаш лийшашым шинчен тӱрлӧ семын поддерживатла. Шовашин часовнясе поп верующий - шамыч деч 7 июль кечын 500 теҥге утла оксам поген, Ежово часовнясе поп июнь тылзыште 800 теҥгем утла поген.

Верующий - шамыч але шке шочмыштым черкыш коштыктат. Тиде шукерте огыл Масканур сельпошто пашам ыштыше бухгалтерын ватыже Сидоркина шочшыжым Яранскыш (Кировский область) крестителаш намиен, а Йошкар-Памашский МТС-н шоферже И. П. Домрачев шочшыжым крестителаш шӱдӧ меҥге коклаш—Семеновский черкышке ватыжым намиен.

Религиозный пережиток кугу еҥ коклаште веле огыл, тыгак молодежь да даже комсомолец - шамыч коклаштат але уло.

Шулка селаште (Оршанка район) „Трудовик" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийын секретарьже 7 июльышто религиозный Иван Купала пайремыш миен.

Сектант-шамыч единоличник-шамыч коклаште колхозыш ынышт пуро манын религиозный пашам виян шараш тыршат.

Калык коклаште религиозный пережиткым пытарашлан антирелигиозный пропагандым сайын шындыман. Безбожник-шамыч Союзын организацийже-шамычын пеҥгыдемдаш кӱлеш.

Социализм гыч коммунизмыш успешно вончашлан еҥ-шамычын сознаний гыч религиозный пережиткым пытараш—мемнан ончылно кугу задача.

К. Радайкин.

Мемнан республикыште икияш тӱредмаш виян кая.
Снимкыште: „Память Ленина" колхозышто (Йошкар-Ола район) икияшым машина дене тӱредыт.

Фото М. Чуршуковын.

ШӰЛЬЫМ ТӰРЕДМАШТЕ ПРИМЕРЫМ ОНЧЫКТАТ

Шӱльӧ тӱредмаште стахановский методым кумдан шарен „Боевик" колхозысо (Звенигово район) колхозник ден колхозница-шамыч паша нормым кажне кечын утыж дене темат. Теве Озерова Ольга, Димитриева Александра, Анисимова Ксения, Спиридонова Мария, М. Петрова, П. Васильева тӱредмаште кажне кечын паша нормым 150—175 процентлан темен шогышт. Пашам ваш-ваш соревноватлен ыштат.

Тыгак пошкудо „Шемер" колхозыштат 1-ше бригадын звенаштыже З. Семенова, Е. Остроумова, М. Остроумова паша нормым 200 процент мартен темат. Садлан тиде звено 9 августышто эн ончыч шӱльым тӱред пытарен.

Данилов.
Остроумов.

Нормым утыж дене темат

Йытын кӱрмаште „У Вий" колхозын (У-Тор'ял район) колхозницаже-шамыч Ермакова Ульяна, Т. Яшметова, Е. Ф. Ермакова, молат паша нормым 150 процентлан теменыт. Пашам тыге талын ыштыме дене „У Вий" колхоз йытыным 30 июльланак кӱрын пытарен.

П. Веденькин.

Развозной торговля

Колхозный пасулашке развозной торговля дене кӱлешлык сату кондымашым Йошкар-Ола район кӧргысӧ Азаново сельпо эн сай организоватлен. Сельпо кажне кечын пасулашке колхозник-шамычлан кӱлешлык сатум (сакыр, шовын, тамака, папирос да молымат) ужалаш конда.

В. Шибаков.

Комбайнер Шалаховын успехше

У-Тор'ял МТС-н комбайнерже Шалахов йолташ уборкышто шке пашажым эн сай шуктен шога. Социалистический соревнованийыш ушнен, тудо южный комбайн дене ыштымаште нормым эре утыж дене тема. Норма почеш 30 гектарым тӱредшаш олмеш эре 40 гектарым тӱредеш. Уржам тӱредмаште тудо шкетын 290 гектарым тӱредын.

Шалахов йолташ комбайнер Попов йолташ дене соревноватла.

У-Тор'ял МТС-ын директоржо—Чемеков.

ХЛЕБОПОСТАВКЫМ ТӰРЫС ТЕМЕНЫТ

У-Тор'ял район, „Чолга шӱдыр" колхоз государственно ончылно шогышо кеч могай заданийымат срок деч ончыч тӱлен шога. Кызыт 1939 ийлан хлебопоставкым 6 августышто 100 процентлан темен. „Трактор" ден „У вий" колхоз - шамычат 1939 ийысе уржа дене хлебопоставкым 9 августлан тӱрыс теменыт.

Но ял совет кӧргыштӧ южо колхоз-шамыч государствылан темышаш хлебопоставкым кӱчык жапыште темаш огыт шоно. Теве „Эҥер", „У пасу" колхозшамыч уржам тӱред пытарен улыт гынат, алят шияш тӱналын огытыл да ик килограммымат сдатлен огытыл.

П. Н. Веденькин.

109 центнерым сдатлен

У шурным тӱредын первый пырчыжымак государствылан пуаш шындыме задачым „Серп и Молот" колхоз (Йошкар-Ола район) ял совет кӧргыштӧ эн ончыч шуктен. 1939 ийлан государствылан тӱлышаш шурным (уржам) 109 центнерым тӱрыс сдатлен.

В. Шибаков.

Аэроклуб-шамыч сталинский авиаций кечым достойно вашлийыт. Снимкыште: Йошкар-Оласе Ната Бабушкина лӱмеш аэроклубын учлетшо Степанов йолташ парашют дене надземный подготовкым эрта. **Фото М. Чуршуковын.**

ВЛКСМ ГОРКОМЛАН ВМЕШИВАТЛАЛТАШЫЖЕ КӰЛЕШ

ВКП(б) XVIII с'езд комсомольский организаций-шамыч ончылан кугу задачым шынден. ВЛКСМ VIII пленум ВКП(б) XVIII с'ездын шындыме исторический задача-шамычым шуктышаш верч комсомолын боевой программыжым выработатлен.

Кузерак вара тиде задачым Йошкар-Ола Маргостипографий пеленсе первичный комсомольский организаций шуктен толеш? Вигак каласаш кӱлеш: пеш начар. Тиде организаций изи огыл, тыште комсомолец-шамыч ятыр улыт. Туге гынат хозяйственный пашашке крутой поворотым ыштымаш ок кой. Типографий производственный планым ок теме. Шукыж годым продукцийым начар качестваным луктеш. Нине вопрос дене комсомольский организаций йӧршеш ок интересоватле.

Социалистический соревнований производствыште улшо молодежь коклаште тӱҥ верым налын шогышаш ыле. Тыште ме тидым огына уж.

ВКП(б) ЦК, СССР СНК да ВЦСПС-ын трудовой дисциплина нерген постановлений деч варат типографийысе пашаеҥ-шамыч коклаште дисциплина саемын огыл. Пашашке опоздатлымын январь тылзе годсек 80 еҥым паша гыч лукмо, нунын коклаште комсомолец, несоюзный молодежь гыч шукын ыльыч. Несоюзный молодежь коклаште политико-воспитательный паша начарын шындыме. Комсомольский организаций 1939 ийыште ик еҥланат кушкын огыл, а комсомол радамышкы пураш рвезе, ӱдыр—стахановец да ударник-шамыч ятыр улыт.

Комсомолец-шамыч коклаште аракам й ӱ м а ш шарлен. Ик каныш кечын кожлашке канаш массовый выходым ыштеныт ыле. Тыште культурно каныме олмеш йӱмашым гына организоватленыт. Йӱмашым организоватлымаште ик „инициаторжо“ ВЛКСМ комитет секретарь Е. Антонова йолташ лийын. Тыгай безобразный положенийым комсомольский организаций шинчен, но собранийыш обсудитлен огытыл.

Тыгак внутрисоюзный пашат начар ышталтеш. Кум тылзе жапыште комсомольский собранийым эртарыме огыл. Членский взносым май тылзе годсек погымо огыл. Але марте кум комсомолец билетыштым вашталтен огытыл. Нунын кокла гыч ВЛКСМ комитет член Егоров йолташ тошто билет денак к о ш т е ш. ВЛКСМ комитетын август марте паша планжат уке ыле. Посна комсомолец-шамыч государственный оксам кучылтыт. Теве Колесников йолташ 2100 теҥге растратым ыштен.

ВЛКСМ комитет секретарь Е. Антонова йолташ нерген поснак ойлыде ок лий. Антонован вуйлатыме цехыштыже шрифтым налме ден пуэдымашын точный учет уке, садлан 180 килограмм шрифт ок сите. Тудо критика ден самокритикым ок йӧрате. Ик наборщик косомольский собранийыште Антоновам критиковатлен да Антонова тудын дене вич кече пелештыде коштын. Тудо шукыж годым пашазе-шамыч дене кычкыркала, вурседалеш.

Типографийысе комсомольский организацийын пашажым терген налын, кӱлеш мерым шукташ. Тиде пашаш ВЛКСМ горкомлан вмешиватлалташыже кӱлеш.

С.

Тиде кечылаште колхозник-шамычын самодеятельностьым ончымо художественный олимпиада эртыш.

Снимкыште: олимпиадын участникше Ю. В. Богородский йолташ. **Фото М. Чуршуковын.**

СТАЛИНСКИЙ АВИАЦИЙ КЕЧЫЛАН ЯМДЫЛАЛТЫТ

Икмыняр кече гыч советский калык сталинский авиаций кечым пайремлаш тӱҥалеш. Тиде всенародный кечылан пӱтынь эл ямдылалтеш.

Осоавиахимын аэроклублаштыже авиаций кечылан ямдылалтмаш паша кумдан шарлен. Кажне курсант пайремым отличный показатель дене вашлияш тырша. Йошкар-Оласе Ната Бабушкина лӱмеш аэроклубын курсантше-шамыч высший пилотажын техникыжым овладетлышаш верч кучедалыт. Аэроклубын сай курсантше-шамыч — П. Соколов, А. Попов, В. Чулков, О. Аферина да молат тунеммаште да чоҥештымаште отличный показательым ончыктат. Шуко курсант-шамыч самостоятельно чоҥештат, авиаций кече марте сложный техникам эше утларак усвоитлен, шкеныштын мастарлыкыштым ончыктат.

Тыгак аэроклубысо чумыр коллектив авиаций кечылан виян ямдылалтеш. Воздушный парадлан тренировка эрталтеш, тудо Йошкар-Оласе аэродромеш лиеш. Тренировка летчик да курсант - шамычын сай качественный показательыштым раш ончыкта.

Аэроклубын командующий составше предприятийлашке, колхозлашке лектын советский сталинский авиацийын куатле вийже, значенийже да ончыкылык воздушный боец-шамычын илышышт нерген каласкала, умылтарен шога. Аэроклубын курсантше-шамыч коклаште эреак политико-воспитательный пашам ыштат, коммунистический духеш воспитатлат, социалистический родинам аралаш сталинский сокол - шамычым ямдылат.

Авиаций кече мемнан элысе аэроклуб-шамычын шемер-шамыч дек связьыштым эше утларак пеҥгыдемда.

Мих. ВОЛКОВ.

ЛУДМО ПӦРТЫН ПАШАЖЕ ОК КОЙ

Кужмарий лудмо пӧрт колхозный масса деч йӧршеш ойырлен; молодежым, комсомольский активым шке йырже чумырен ок шого, садланак тудын пашажат ок ышталт. Але марте лудмо пӧрт вуйлатыше Пегенева йолташ колхозник-шамыч коклаште лектын ик беседымат, умылтарымашым ыштен огыл.

„Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген“ ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н постановленийыштым да партий ден правительствын моло решенийыштым массын сознанийышкыже шуктымаште лудмо пӧртын моткоч кугу рольым модмыжым Пегенева й о л т а ш у м ы л е н огыл. Тудо лач патефоным гына шокта да тидын ден чыла пашаштыме шона. Лудмо пӧрт пелен пырдыж газета ик ганат лектын огыл. Домино, шашка, шахмат, биллиард да моло культурный модыш-шамыч уке улыт. Газета, журнал, художественный литература йӧршешат уке улыт. Кружок-шамыч организоватлыме огытыл.

ВЛКСМ Р о ҥ г о райком ден РОНО л у д м о пӧртлан кӱлеш полышым пушаш улыт.

Т. В. Таныгин.

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

АНГЛИЙСКИЙ РЕЗЕРВНЫЙ ФЛОТЫМ ОНЧЫМАШ

9 августышто Уаймут заливыште английский король резервный флотын 133 военный судалан смотрым эртарен, тидым 10 кече жапыште погымо да укомплектоватлыме ыле. Смотр деч вара военный упражнений-шамыч лийыныт.

ИНОСТРАННЫЙ ХРОНИКА

Гуйчжоу провинцийысе лагерьыште улшо пленный японский салтак-шамыч Китайым аралыме фондыш 1.5 1 китайский долларым погеныт.

* * *

Нью-Йоркысо Всемирный выставкыште Советский павильонышто у экспонат—Москва — Волга каналысе Химкинский речной вокзалын алюминиевый м о д е л ь ж е лектын.

Китайский молодежь армийыш кая

Китайский студент-шамыч шкенышт калык ден пырля японский агрессор-шамыч ваштареш освободительный войнаште участвоватлат. Китайын чыла фронтлаштыжат китайский студент, салтак да офицер-шамычым ужаш лиеш.

„Ньюс Рилиэ“ бюллетень (Чунциныште издаватлалтеш) воза, что 5 тӱжем студент да студентка - шамыч Гуанси провинцийыште военный обученийым эртат. Нуно чыланат провинцийын ик внутренний районыштыжо специальный лагерьыште улыт. Тыште нуно военный стратегийым, стрелковый пашам, маскировкым да т. м. эртат. Тыгак нунын кокла гыч политический пашаеҥ-шамычым ямдылаш кугу вниманий обращатлалтеш.

200 еҥан первый отряд военный ден политический обученийым тунем пытарен, фронтын ик участкышкыже колтымо.

* * *

Единый антияпонский национальный фронтын платформыштыжо шогышо кантонысо молодежный организаций-шамыч кугу партизанский отрядым создатленыт. Тудо кызыт Тайшань курыклаште опероватла. Отрядын руководительже комсомолец-шамыч Е Фань, Яо Еньцюй, Хуан Фу-мао да Ю Мянь-чун улыт.

ТОКИОСО АНГЛИЙСКИЙ ПОСОЛЛАН У ИНСТРУКЦИЙ

Рейтер агентствын увертарымыже почеш Токиосо английский посол Крейгилан англо-японский переговорым уэш тӱҥалмашым вашкемдыше у инструкцийым колтымо.

КАТЕРЫШТЕ БОМБО ПУДЕШТМАШ ЛИЙЫН

Хайфа гыч (Палестина) Рейтер агентствын увертарымыже почеш, 9 августышто полицейский патрульный катерыште бомба пудештмаш лийын. Икте колен да кок полицейский ранитлалтын. Катер вӱд йымак каен.

ИНОСТРАННЫЙ ХРОНИКА

Американский нефтяной компаний „Стандарт ойл кампани оф Калифорния“ Саудовский Аравийыште нефтьым лукташлан кугу концессийым налын.

* * *

Белградысе (Югославия) аэродромеш воздушный катастрофа лийме жапыште югославский военный министерствын департаментысе начальникше полковник Станаевич колен.

Сайын тунемыт

Июль тылзыште Медведево НСШ пелен 1918—19 ийыште шочшо малограмотный да неграмотный допризывник-шамычым туныкташ тӱҥалме ыле. Допризывник-шамыч тунеммаште сай показательым ончыктат. Теве Булыгин Василий чылапредмет денат отлично тунемеш. Тыгак кум оборонный значоклан нормым сдатлен.

Потапов.

Врид. отв. редактора— Я. И. МАЛИНОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—682. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.